

SYLABUS
dotyczy cykliów kształcenia: 2021-2023, 2022-2024

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE/ MODULE

Nazwa przedmiotu/ modułu	PSYCHOLOGIA ROZWOJOWA I KLINICZNA
Nazwa jednostki realizującej kierunek studiów podyplomowych	Kolegium Nauk Humanistycznych Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa jednostki realizującej przedmiot/ moduł	Instytut Pedagogiki, Zakład Psychologii
Nazwa studiów podyplomowych	logopedia
Poziom kształcenia	studia podyplomowe
Semestr studiów/ kursu	rok I, semestr 2
Rodzaj przedmiotu	obowiązkowy
Język kształcenia	polski
Koordynator	Dr Małgorzata Marmola
Imię i nazwisko osoby prowadzącej	Dr Małgorzata Marmola

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Praktyki	Inne (jakie?)	Liczba pkt ECTS
20								4

1.2. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3. Forma zaliczenia przedmiotu/ modułu (z toku)

Zaliczenie bez oceny + egzamin

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Brak wymagań wstępnych; przedmiot prowadzony od poziomu zerowego
--

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1. Cele przedmiotu/ modułu

C1	zdobycie przez słuchaczy wiedzy na temat rozwoju psychiki ludzkiej (czynniki rozwoju, etapy i tempo rozwoju społecznego, poznawczego, emocjonalnego) oraz na temat kształtowania się osobowości
C2	zdobycie przez słuchaczy elementarnej wiedzy na temat aktualnych problemów psychologii rozwojowej i klinicznej, zwłaszcza problemów mających wpływ na rozwój mowy; poznanie przez słuchaczy możliwych patologii rozwojowych;
C3	zaznajomienie słuchaczy z podstawami procesów psychicznych człowieka oraz z zaburzeniami tych procesów, szczególnie w aspekcie rozwoju mowy; nauczanie wstępnej diagnozy zaburzeń i związków poszczególnych zaburzeń z rozwojem mowy;
C4	wskazanie słuchaczom na formy pomocy psychologicznej w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych;

3.2. Efekty uczenia się dla przedmiotu/ modułu (wypełnia koordynator)

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu/ modułu	Odniesienie do efektów uczenia się
EK_01	Słuchacz/ka zna i rozumie proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny; rozwój procesów poznawczych (myślenia, mowy, spostrzegania, uwagi, pamięci); rozwój społeczno-emocjonalny i moralny; zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania; normę rozwojową; rozwój w kontekście wychowania; dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów; zaburzenia zachowania; zagadnienia nieśmiałości i nadpobudliwości	K_Wo4 NW2
EK_02	Słuchacz/ka ma wiedzę o różnych środowiskach wychowawczych, ich specyfice i procesach w nich zachodzących; potrafi wskazać metody i formy działalności profilaktycznej, zwłaszcza w zakresie zapobiegania czynnikom wpływającym negatywnie na rozwój mowy; wie, jak przebiega proces uczenia się: modele uczenia się – koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia, metody i techniki uczenia się, trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przewycięzania, metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań, techniki i metody usprawniania komunikacji z uczniem oraz między uczniami.	K_Wo4
EK_03	Słuchacz/ka zna podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, proces mowy, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia; psychologię różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego;	K_Wo4
EK_04	Słuchacz/ka wykorzystuje wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii rozwojowej i klinicznej w celu analizowania i interpretowania problemów rozwojowych i wychowawczych dzieci: diagnozuje trudności wychowawcze dzieci i wstępnie diagnozuje problemy psychiczne dorosłych, w szczególności – z zaburzonym rozwojem mowy; rozpoznaje bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się, komunikowania się oraz w funkcjonowaniu społecznym, w tym uwarunkowane czynnikami środowiskowymi;	K_Uo4
EK_05	Słuchacz/ka projektuje strategie działań wychowawczych i terapeutycznych; planuje – w porozumieniu z innymi specjalistami – pracę opiekuńczo-wychowawczą dla dzieci z problemami emocjonalnymi, przede wszystkim w aspekcie wyrównywania braków w rozwoju mowy	K_Uo4
EK_06	Słuchacz/ka ma przekonanie o sensie i potrzebie podejmowania działań wychowawczych i terapeutycznych w środowisku społecznym; ma świadomość znaczenia tych działań dla rozwoju osobniczego człowieka i dla rozwoju jego mowy; porozumiewa się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, ma umiejętność dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkolnej i poza nią; rozpoznaje specyfikę	K_Ko2 NK3 NK5

	środowiska lokalnego i podejmuje współpracę na rzecz dobra uczniów i tego środowiska	
--	--	--

3.3. Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Zadania psychologii jako nauki. Dziedziny psychologii -przedmiot psychologii rozwoju i psychologii klinicznej
Współczesne kierunki w psychologii. Wybrane koncepcje psychologiczne człowieka
Psychologiczne aspekty rozwoju człowieka - psychologia biegu życia ludzkiego, właściwości rozwoju, zmiana rozwojowa, tempo, rytm i dynamika rozwoju. Porządkujący podział życia ludzkiego na ery i stadia rozwojowe. Wybrane koncepcje rozwojowe i ich zastosowanie w pracy nauczyciela (teoria kryzysów psychospołecznych E. Eriksona, teoria rozwoju myślenia J. Piageta, zadania rozwojowe wg Havighursta).
Charakterystyka rozwoju człowieka w poszczególnych erach i okresach rozwoju: podział na cztery ery rozwojowe wg A. Bee; dominanty rozwojowe w poszczególnych erach; charakterystyka osiągnięć i zaburzeń rozwojowych w poszczególnych okresach: okres prenatalny, niemowlęcy, poniemowlęcy (wczesne dzieciństwo), przedszkolny (średnie dzieciństwo), młodszy wiek szkolny (późne dzieciństwo), adolescencja, dorosłość.
Uwarunkowania biopsychospołeczne rozwoju człowieka. Rola rodziny i szkoły w kształtowaniu człowieka. Rozwój prawidłowy i zaburzony. Czynniki zakłócające rozwój
Mowa a myślenie. Uwarunkowania rozwoju mowy. Biologiczne i psychospołeczne aspekty kompetencji językowych.
Zaburzenia rozwoju mowy. Psychologiczne i społeczne problemy uczniów z dysfunkcjami mowy.
Nauczanie języków obcych. Psychologiczne aspekty dwujęzyczności
Klasa szkolna jako grupa społeczna. Formalne i nieformalne aspekty funkcjonowania uczniów w klasie
Psychologia różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego. Oddziaływania terapeutyczne i korekcyjno-kompensacyjne

3.4. Metody dydaktyczne

- Wykład,
- Prezentacja multimedialna
- Metody poglądowe (prezentacja schematów, testów do badań, wykresów itp.)

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1. Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

EK (efekt uczenia się)	Metody oceny efektów uczenia się	Forma zajęć
EK_01	Test egzaminacyjny/praca egzaminacyjna Ocena wypowiedzi w czasie dyskusji i konsultacji	w.
EK_02		w.
EK_03		w.
EK_04		w.
EK_05		w.
EK_06		w.

4.2. Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Obecność na zajęciach + zaliczenie testu egzaminacyjnego lub napisanie pracy końcowej (do wyboru przez grupę)

Egzamin pisemny oceniany w skali: bdb, +db, db, +dst, dst, ndst

Na ocenę:

- bardzo dobrą 100%-91% poprawnych odpowiedzi,
- plus dobrą 90%– 85% poprawnych odpowiedzi,
- dobrą 84%– 75% poprawnych odpowiedzi,
- plus dostateczną 74%– 70% poprawnych odpowiedzi,
- dostateczną 69%– 60% poprawnych odpowiedzi,
- niedostateczną poniżej 60% poprawnych odpowiedzi.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY SŁUCHACZA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	20 W
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta <ul style="list-style-type: none">• przygotowanie do zajęć,• przygotowanie do egzaminu/pisanie pracy• studiowanie literatury przedmiotu	10 35 30
SUMA GODZIN	100
Sumaryczna liczba punktów ECTS:	4

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

Wymiar godzinowy:	Nie dotyczy
Zasady i formy odbywania praktyk:	Nie dotyczy

LITERATURA

Literatura obowiązkowa:

- Aronson, E., Wilson, T. D., Akert, R. M., Psychologia społeczna. Warszawa: Zysk i Sp., 2012.
- Brzezińska A.I., Appelt K. i Ziółkowska B., Psychologia rozwoju człowieka. Gdańsk: GWP, 2016.
- Mietzel G., Wprowadzenie do psychologii. Sopot: GWP, 2014.
- Pasternak, J., Perenc, L., Radochoński, M., Podstawy psychopatologii dla pedagogów. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2017.
- Zimbardo P. i Gerrig R., Psychologia i życie. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2017.

Literatura uzupełniająca

- Berne, E., W co grają ludzie. Warszawa: PWN, 2022.
- Chełpa, S., Witkowski, T., Psychologia konfliktów. Warszawa: Bez Maski, 2015.
- Cieszyńska-Rożek, J., Sobolewski, P., Grzesiak-Witek, D. Zaburzenia mowy w wybranych zespołach uwarunkowanych genetycznie. Lublin: Czelej, 2018.
- Cieszyńska-Rożek, J. Neurobiologiczne podstawy rozwoju poznawczego. Słuch. Kraków: Centrum Metody Krakowskiej, 2018.
- Dembo, M. H., Stosowana psychologia wychowawcza. Warszawa: Wydaw. Szkolne i Pedagogiczne, 1997.
- Faber, A., Mazlish E., Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały. Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły. Poznań: Wydawnictwo Media Rodzin, 2013.
- Gordon, T., Wychowanie bez porażek w szkole. Warszawa: Instytut Wyd. PAX, 2007.
- Jegier, A. (red.), Rodzice, nauczyciele, media. Kto ponosi odpowiedzialność za wychowanie i edukację dzieci? Warszawa: Wyd. Difin, 2013.
- Król-Fijewska, M., Stanowczo, łagodnie, bez lęku. Warszawa: Wydawnictwo W.A.B., 2005. Litzke, S. M., McKay, M., Davis, M. i Fanning, P., Sztuka skutecznego porozumiewania się. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2019.
- Kurcz, I. Psychologia języka i komunikacji, Warszawa: Scholar, 2005.
- Minczakiewicz, M.E., Mowa- rozwój, zaburzenia, terapia. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, 2010.
- Schuh, H., Stres, mobbing i wypalenie zawodowe. Gdańsk: GWP, 2007.
- Trempała, J., Psychologia rozwoju człowieka. Warszawa: PWN, 2016.